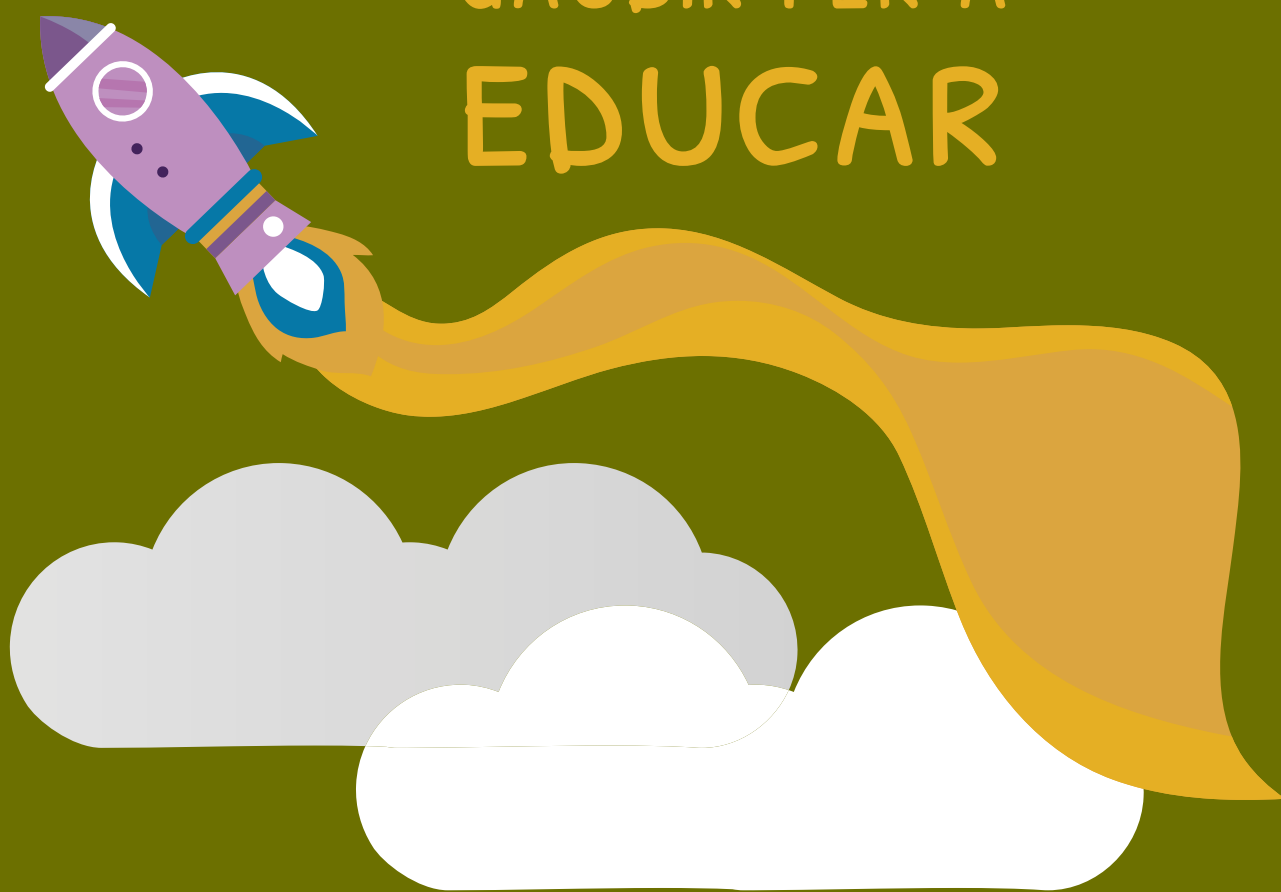

CONTES PER A
GAUDIR
GAUDIR PER A
EDUCAR

“Contes per a gaudir, gaudir per a educar”
Recurs didàctic teatralitzat amb marionetes.
Maig 2024
Centre d'Educació Ambiental de la Comunitat Valenciana
Ctra. Siderúrgica, km 2
Sagunt (València)

GENERALITAT
VALENCIANA

CENTRE D'EDUCACIÓ
AMBIENTAL
DE LA COMUNITAT VALENCIANA

El procés d'evolució cultural humana ens ha portat a importants avanços de tota mena que han redundat en la millora de qualitat de vida humana.

No obstant això, per a poder desenvolupar aquests avanços i els processos associats a ells, dels quals depenem en nombrosíssimes ocasions en la nostra vida diària, ha sigut i és necessari la interacció amb el medi ambient per a obtindre d'ell recursos i serveis de tota mena i en moltes ocasions també per a retornar-li aquells elements rebutjats (residus, emissions, abocaments...) per la pròpia activitat antròpica.

Aquestes interaccions han generat els ja coneguts problemes ambientals, impactes que alteren els equilibris i les relacions existents en el medi natural i entre aquest mitjà i el mitjà que denominem genèricament antròpic, amb les consegüents conseqüències negatives a tots els nivells.

Per sort ja som plenament conscients que la reducció d'aquests problemes ambientals passa per una inevitable acció humana que propugne canvis en les nostres formes de vida i consum i que rehabiliti les relacions amb i en el medi natural, és a dir és necessari la implementació de canvis en les nostres maneres de viure cap a altres més respectuosos i simbiòtiques amb els sistemes naturals.

Per a poder desenvolupar aquest procés és necessari iniciar i portar avant processos d'educació ambiental que permeten fer arribar al conjunt de la societat missatges explicatius i exhortatius per a fomentar aqueixos necessaris canvis. Missatges que han de produir consecutivament canvis de consciència i de formes de comportament fins a aconseguir uns nous estàndards de nivells d'interacció amb la resta del medi ambient que resulten suportables per a la seua estabilitat i perquè pugua continuar aportant els recursos i serveis necessaris per a la vida humana.

Aquests processos d'educació ambiental és molt recomanable que arriben a tot el conjunt de la societat, tractant d'aconseguir el màxim possible de col·lectius diferenciats, per formació i ocupació, per edats, per interessos...

Entre aquests grups, sense cap dubte, un amb el qual s'ha de treballar de manera preferent, però no exclusiva, és el del col·lectiu de xiquets/as i joves de diferents edats, ja

que la incorporació de comportaments en el període de menor edat serà sempre més senzilla a més de resultar també aquests més duradors i estables que quan s'intenten introduir a majors edats.

Les maneres de fer arribar missatges i continguts a els/as xiquets/as i joves és molt variada, existint una enorme bateria de recursos i eines amb les quals treballar amb ells/as per a conscienciar-los/as i introduir comportaments responsables i respectuosos.

En el cas de els/as més xicotets/as, l'ús d'activitats educatives amb una component lúdica resulta especialment recomanable, ja que facilita l'atenció i la compressió per part seua, la qual cosa redunda en una major assimilació de continguts, conceptes, idees i la incorporació de nous comportaments.

En el cas del CEACV, una de les activitats educatives, amb aqueixa component lúdica, que millors resultats no ha donat amb grups de nivells educatius d'infantil i primària és l'ús de contes teatralitzats amb marionetes.

En el CEACV hem desenvolupat quatre contes, cadascun dedicat a una temàtica diferent (contaminació de l'aigua, canvi climàtic, les oliveres i arbres-residus), que hem adaptat a una xicoteta funció teatral de marionetes amb un narrador, que s'ofereixen com una activitat més en el nostre programa educatiu.

En aquest material us oferim els textos d'aquests quatre contes i les fitxes d'ús didàctic de cadascun d'ells perquè puguen ser emprats per aquells professors i professores, educadors i educadores, monitors i monitores... que vulguen introduir aquest tipus d'activitat amb els xiquets i xiquetes amb els quals treballen.

Contar contes sempre és una assegurança per a aconseguir l'atenció de xiquets i xiquetes de poca edat, és una forma perfecta que aprenen mentre gaudeixen.

ÍNDEX

01

DORITA I L'OLIVERA MÀGICA

02

NIGUA I L'AIGUA BRUTA

03

TOTS FEM UN BON PAPER

04

UNA TERRA PER A TOTS

DORITA I L'OLIVERA MÀGICA

OBJECTIUS

La present activitat pretén servir per a conscienciar als participants sobre la importàncies dels espais rurals i del manteniment d'una agricultura sostenible. A més es posa en relleu el valor de cultius tradicionals com l'olivar i els productes que d'ells s'obtenen, d'un gran valor alimentós i saludables.

DESENVOLUPAMENT

L'activitat consisteix en una obra de teatre de titelles a la qual els participants assisteixen com a espectadors. Un narrador desenvolupa l'argument i els titelles realitzen diverses escenes. El narrador també interactua amb els participants a través de la realització de preguntes i comentaris. A continuació es realitzen activitats per a conèixer millor el cultiu de les oliveres i els productes que d'ells s'obtenen.

MATERIALS

Per al desenvolupament de l'obra de titelles es necessita un escenari tematitzat amb imatges relatives a zones agrícoles tradicionals. També es necessita el material per al desenvolupament de l'obra:

- Titelles:

- 1 titella d'una xiqueta (Dorita) (D).
- 2-3 titelles d'animals.
- 1 titella d'un senyor i altra d'una senyora (avis) (Av).
- 1 titella d'un arbre (Olivera) (O).

- Escenari:

És necessari disposar d'un escenari després del qual puguem moure's les persones encarregades de manipular els titelles. Aquest escenari ha d'estar tematitzat o decorat amb imatges d'un oliverar.

- A més es disposaran d'alguns altres elements per a poder desenvolupar la trama de l'obra:

- Uns arbres que puguin ser moguts d'un en un que representen els cultius on es mouen els personatges.
- Un arbre més gran que represente l'olivera.
- Un arbre que represente l'olivera humanitzada.
- Fulles d'olivera.

El narrador pot aparèixer caracteritzat com un llaurador.

Es pot incloure música ambiental i alguns sons ambientals (trinats d'ocells, vent...).

NIVELL

Aquesta activitat està pensada perquè la realitzen xiquets/as de 4 fins a 9-10 anys (infantil i primer i segon cursos de primària).

DURACIÓ DE L'ACTIVITAT

L'obra de guinyol tindria una duració d'al voltant d'uns 20-25 minuts. Les activitats posteriors durarien altres 40-45 minuts.

PERSONES IMPLICADES

Per a poder desenvolupar l'obra de guinyol és necessari comptar amb almenys 4 persones: un narrador i 3 persones encarregades dels titelles. A més és convenient comptar amb algun col·laborador més per a ajudar a situar als xiquets participants a l'inici de l'obra.

PERSONATGES DE L'OBRA

- 1 narrador (no marioneta) (Na).
- 1 titella d'una xiqueta (Dorita) (D).
- 2-3 titelles d'animals.
- 1 titella d'un senyor i una altra d'una senyora (avis) (Av).
- 1 titella d'un arbre (Olivera) (O).

PRESENTACIÓ

Un espai rural amb arbres.

ALTRES ELEMENTS NECESSARIS

Arbres en el fons, alguns animals (ocellets, colobra...), un arbre, fulles d'olivera; una tela per a tancar l'escenari.

Apareix Dorita en escena.

Narrador (Na): Dorita era una xiqueta graciosa i espavilada. Vivia en una ciutat gran, però s'havia anat uns dies a casa dels seus avis al poble, on es dedicaven a les tasques del camp, llaurant i cultivant els camps per a poder tindre una bona collita. Tenien molts fruiters diferents, codonyers, figueres, magraners..., i també uns preciosos i velles oliveres.

A Dorita li agradava molt la naturalesa i poder agafar la fruita dels arbres per a menjar-se-la, i també li agradava la tranquil·litat i perseguir els xicotets animalets que corrien pel camp.

Apareix uns animals en escena.

Ixen els animals d'escena.

Na: Quan va arribar a casa dels seus avis, els va abraçar i va estar amb ells.

Apareixen els avis en escena.

Avis (Av): Dorita, com t'ho has passat en l'hort?

Dorita (D): Molt bé avis, m'he menjat dos albercocs que estaven boníssims. I després he estat mirant a les marietes que havien en l'hort. Són precioses.

Av: Si, són molt boniques i a més molt bones per a cuidar l'hort, perquè ens ajuden a tindre'l net de plagues com els pugons que ataquen a les plantes que tenim en ell.

Ixen els avis d'escena.

Na: Ja a la vesprada, Dorita es va anar a fer una passejada pel camp per a poder veure a les formigues, els ratolins, les aranyes, molts ocells i fins i tot algun conill o serpeta.

Ix a escena algun xicotet animal, i ix d'ella.

Na: Va començar a caminar, camina que et camina, i el temps va anar passant sense que s'adonara del de pressa que passava. Al cap d'unes hores se sentia cansada i va decidir asseure's en el sòl sota les branques d'un arbre i donant suport a l'esquena en el seu tronc. Era un arbre amb un tronc gruixut, ample que estava retorçat i una mica inclinat i ple de xicotets buits i forats on vivien un munt de animalets. Era una vella olivera.

Traure a escena un gran arbre.

Na: Dorita es trobava tan a gust sota l'ombra que li donava l'olivera que a poc a poc va tancar els ulls i sense voler es va quedar adormida i va començar a somiar.

Córrer un teló i tapar l'escena, canviar l'arbre per un altre humanitzat.

Tornar a obrir el teló.

Na: L'arbre va començar a moure's i es va anar acostant lentament cap a ella, i entre la multitud de branques, li va semblar veure uns ulls que la miraven. Els ulls d'un rostre encantador, de fusta, amb una escorça grisa com a pell. Era una cara que li resultava familiar, que se li acostava i li somreia.

Na: Però de sobte Dorita va tindre por i es va alçar corrent disposada a escapar, però va escoltar com l'olivera li parlava amb una veu tranquil·la de branques cruixents:

Olivera (O): Menuda xiqueta, no fuges, no et vages, quedat! Deixa que et mire.

Na: Dorita es quede parada mirant a la cara de l'arbre.

O: Jo no puc moure'm amb aquestes arrels enterrades en terra. No puc caminar, ni córrer, ni ballar.

Na: Dorita es va acostar una mica a l'olivera.

O: Podries ballar una mica per a mi, amb els teus delicats peus. Per favor, podries fer-ho encara que tan sols siga una curta estoneta.

Na: Dorita seguia una mica espantada, però li va fer una mica de llàstima l'arbre, així que va començar a moure els seus peus i a moure's al seu voltant. Els seus peus es movien amb soltesa i en fer un volt una de les branques de l'arbre la va agafar amb suavitat com si d'un braç es tractara i els dos junts van continuar la dansa fins que va començar a baixar el sol i el vespre es va començar a albirar en l'horitzó. Van donar voltes i voltes fins a caure rendits. La vella olivera estava realment cansat perquè era un arbre ja molt major i aquell ball li havia suposat un gran esforç.

Na: Quan van parar de ballar, l'olivera va mirar a Dorita i es va emocionar, li estava tan agraït a Dorita que es va posar a plorar i les seues llàgrimes van començar a caure en forma de xicotetes fulles platejades.

O: Gràcies xicoteta xiqueta, ara ja tinc coses belles amb les

quals poder somiar i he descobert que movent les meues branques també puc ballar. Així sempre tindrè aquest record que mai oblidaré. Per favor si el teu t'empertes algunes de les meues fulles no oblidaràs tampoc que has ballat amb mi, amb un arbre com jo.

Na: Dorita es va guardar les llàgrimes de l'olivera en la seua butxaca i va pensar en la meravellosa història que havia viscut amb la vella olivera.

Córrer un teló i tapar l'escena, canviar l'olivera per l'arbre no humanitzat.

Tornar a obrir el teló.

Na: En aqueix precís moment es va despertar del seu somni, recolzada sobre el tronc vell i fort de l'olivera. Se sentia cansada com si haguera dormit molt de temps, però al mateix temps es trobava molt bé.

Es va adonar que començava fosquejar i que havia de tornar a casa dels seus avis, així que va eixir corrent pel camí cap al poble.

Quan va arribar, els seus avis l'esperaven. Dorita va ficar la mà en la butxaca i allí va tocar les fulles de l'olivera. Les va acariciar i va recordar el seu somni.

D: Avis, voleu que us compte el somni que he tingut?, els va dir.

Ixen els avis d'escena.

Na: Els seus avis el van dir que si i ella va començar:

D: Veieu aquestes fulles?, me les ha donades l'olivera amb el qual he ballat....

Na: I conte contat, conte que no s'ha acabat, perquè aquest conte podem somiar-ho...

Ixen tots els personatges a escena i s'acomoden del públic.

NIGUA I L'AIGUA BRUTA

OBJECTIUS

La present activitat pretén servir per a conscienciar als participants sobre un dels principals impactes ambientals que afecta la mar: els abocaments d'aigües residuals i residus, i sobre la participació de tots nosaltres en la generació dels problemes que afecten el medi marí i en la seua solució a través d'accions com l'estalvi d'aigua, la reducció de la producció de residus i el seu reciclatge o la reutilització de l'aigua depurada.

DESENVOLUPAMENT

L'activitat consisteix en una obra de teatre de titelles a la qual els participants assisteixen com a espectadors. Un narrador desenvolupa l'argument i els titelles realitzen diverses escenes. El narrador també interactua amb els participants en l'activitat a través de la realització de preguntes i comentaris. A continuació es realitza un xicotet taller per als participants més xicotets en el qual acolorixen i retallen un còmic sobre l'obra de titelles que han presenciat.

MATERIALS

Per al desenvolupament de l'obra de titelles es necessita un escenari tematitzat sobre el fons de la mar. També es necessita el material per al desenvolupament de l'obra:

- Titelles:

- 1 titella de la sirena Nigua (Ni).
- 1 titella de Dolfi, el Dofi (D).
- 1 titella de Cranqui el cranc (C).
- 1 titella de Polpi el polp.
- 1 titella de Nemo (N).
- 1 titella de Dori (D).
- 2-3 titelles xiquets i xiquetes (X).
- 1 titella d'una ovella.
- 2 titelles d'uns senyors (Es).

- Escenari:

És necessari disposar d'un escenari després del qual puguen moure's les persones encarregades de manipular els titelles. Aquest escenari pot estar tematitzat o decorat amb imatges sobre el fons de la mar.

- A més es disposaran d'alguns altres elements per a poder desenvolupar la trama de l'obra:

Una tela negra que represente la contaminació de l'aigua de la mar.

Un tub negre amb fils negres en un extrem que represente la canonada per la qual arriba l'aigua bruta.

Un fons d'escenari que represente una ciutat.

Un cotxe de grandària adequada al dels titelles emprats, i que quasi atropella a Nigua la protagonista.

El narrador pot aparéixer caracteritzat com un mariner o un pescador.

Es pot incloure música ambiental i alguns sons ambientals (vent, ones, sons de dofí...).

NIVELL

Aquesta activitat està pensada perquè la realitzen xiquets/as de 4 fins a 9-10 anys (infantil i primer i segon cursos de primària).

DURACIÓ DE L'ACTIVITAT

El teatre de titelles tindrà una duració d'al voltant d'uns 20-25 minuts. El taller posterior duraria altres 20-25 minuts.

PERSONES IMPLICADES

Per a poder desenvolupar l'obra de guinyol és necessari comptar amb almenys 4 persones: un narrador i 3 persones encarregades dels titelles. A més és convenient comptar amb algun col·laborador més per a ajudar a situar als xiquets participants a l'inici de l'obra.

PERSONATGES DE L'OBRA

- 1 narrador (no titella) (Na).
- 1 titella de la sirena Nigua (Ni).
- 1 titella de Dolfi, el Dofí (D).
- 1 titella de Cranqui el cranc (C).
- 1 titella de Polpi el polp.
- 1 titella de Nemo (Ne).
- 1 titella de Dori (Do).
- 2-3 titelles xiquets i xiquetes (X).
- 1 titella d'una ovella.
- 2 titelles d'uns senyors (Se).

PRESENTACIÓ ESCENARI

Un ambient de fons de mar.

ALTRES ELEMENTS NECESSARIS

Tela negra, tub negre amb fils negres en un extrem, fons escenari d'una ciutat, un cotxe.

Narrador (Na): Fa uns anys, en la mar, molt prop d'ací, vivia una xicoteta sireneta que es deia Nigua.

Apareix Nigua.

Na: Era molt feliç a la seua casa. Allí jugava amb els seus amics els peixos, les tortugues, els crancs, els dofins, les estrelles de mar, els polps i les gambes.

Apareix el dofí.

Dolfi (D): Hola Nigua! Tens ganes de jugar?

Nigua (Ni): Si Dolfi, a més també podem cridar a Cranqui, el cranc i a Polpi, el polp.

D: Val, així ens ho passarem millor.

Ni: Cranqui, Polpi, voleu vindre a jugar amb nosaltres.

Apareix el cranc i el polp.

Cranqui (C): Si, si que volem jugar amb vosaltres. Anem.

Na: Els quatre amics es van posar a jugar. Nadaven i bussejaven, jugaven a enxampar perseguint-se.

Els quatre juguen i criden. Ixen tots de l'escenari i parla el narrador.

Na: Un dia Nigua estava bussejant.

Apareix la sireneta.

Na: De sobte es va adonar que l'aigua començava a posar-se d'un color negre molt lleig. S'estava embrutant.

Comença a aparèixer una tela negra que representa l'aigua bruta.

Na: Nigua es va espantar en veure que la seua casa i la dels seus amics estava en perill per aquella aigua tan bruta.

Ni: Dolfi, veuen, de pressa, l'aigua s'està embrutant.

Dolfi entra.

Na: Dolfi també es va espantar de veure com arribava tanta aigua bruta.

D: Nigua, això no pot ser, hem de fer alguna cosa perquè

pare, perquè no se'ns embrute més l'aigua.

Ni: Si és veritat, hauré d'anar a buscar d'on ve aquesta aigua tan bruta.

Ix el dofí i es queda sola la sireneta. Es va bussejant.

Na: Nigua es va posar a seguir el rastre que deixava l'aigua bruta per a descobrir des d'on venia. Fins que bussejant, bussejant, va arribar a una canonada molt gran per la qual eixia l'aigua bruta.

Apareix la canonada en un lateral de l'escenari.

Ni: Ara hauré de seguir la canonada per a saber des d'on ve.

Va nadant seguint la canonada. I es troba amb Nemo i Dori que apareixen en l'escenari.

Nemo (Ne) i Dori (Do): Hola Sirena, on vas?

Ni: Hola soc Nigua. Vull anar cap al final de la canonada, em podries dir cap a on he de dirigir-me?

Ne: Cap a allí.

Do: No, cap a allí. O no, cap enllà. O no cap a més enllà. O no... què havies preguntat?

Ne: No Nigua, no li faces cas i veus cap a allí. En poc temps arribaràs al final. Adeu i bona sort.

Do: Adeu... Nina?, Mina?, Molla?... bo, adeu Sirena.

Ni: Adeu, moltes gràcies.

Ixen de l'escenari Nemo i Dori.

Na: Nigua va anar seguint la canonada i, a poc a poc, va aconseguir una platja, que era on arribava a la mar. Allí Nigua va traure el cap fora de l'aigua i va veure que uns xiquets jugaven a la platja. Va decidir eixir i parlar amb ells.

Ni: Hola xiquets, puc parlar amb vosaltres.

Xiquets (X): Hola. Clar que sí. Però, el teu eres una sirena?

Ni: Si, em dic Nigua. Però resulta que tinc un problema i necessite que m'ajudeu. La meua casa, que està sota de la

mar, s'està omplint d'aigua molt bruta, que ve per aquesta canonada, i necessite que em digueu des d'on ve.

X: Si, t'ho direm. Ve de la ciutat, on hi ha molta gent, que usa massa aigua i després la tira bruta.

Ni: I, per on puc anar a la ciutat?

X: Mira, ves-te per aqueix camí i arribaràs fins a la ciutat.

Ni: Moltes gràcies xiquets. Adeu.

X: Adeu Nigua, bona sort.

Els xiquets ixen

Na: I així ho va fer Nigua, es va anar pel camí que li havien indicat els xiquets, saltironejant amb la seua cua.

Na: A meitat del camí es va trobar amb una ovella i li va preguntar si seguia el bon camí per a anar a la ciutat.

Apareix l'ovella

Ni: Hola, em podries dir si per aquest camí vaig bé cap a la ciutat?

Ovella: Be, be, be, be.

Ni: Crec que m'ha dit que vaig bé. Moltes gràcies.

Ix l'ovella de l'escenari.

Na: Va continuar avançant i al final va arribar fins a la ciutat.

Es posa el fons d'escenari amb la ciutat.

Na: En arribar allí, a Nigua la ciutat li va semblar molt sorollosa... i perillosa.

Ix un cotxe que quasi l'atropella.

Na: Però seguint la canonada va aconseguir arribar al lloc des d'on aquesta eixia. Allí estaven dos senyors,

Entren els dos senyors.

Na: I Nigua els va dir:

Ni: Hola, soc Nigua i vinc de la mar. En ell la nostra casa

s'està desbaratant perquè aquesta canonada porta fins allí una aigua molt bruta i negra.

Senyors (Se): És veritat, per aquesta canonada tirem tota l'aigua de la ciutat que ja no ens val i està sempre molt bruta, plena de desapfitaments i porqueria.

Ni: Però, en tirar tanta aigua i tan bruta a la mar, la meua casa i la dels meus amics s'està embrutant i contaminant tant que no podrem viure i ens haurem d'anar a un altre lloc. Per favor feu alguna cosa per a no tirar l'aigua bruta a la mar.

Se: Està bé, tens raó, farem el següent: netejarem l'aigua bruta, i en comptes de tirar-la per la canonada l'aprofitarem per a regar els camps i tindre moltes creïlles, tomaques, encisams i pomes. I a més estalviarem molt aigua en totes les nostres cases i no la malgastarem.

Ni: Molt bé, i així nosaltres podrem viure en la mar sense tindre l'aigua bruta.

Se: No et preocupes, li ho direm a tothom i netejarem l'aigua bruta. No et preocupes.

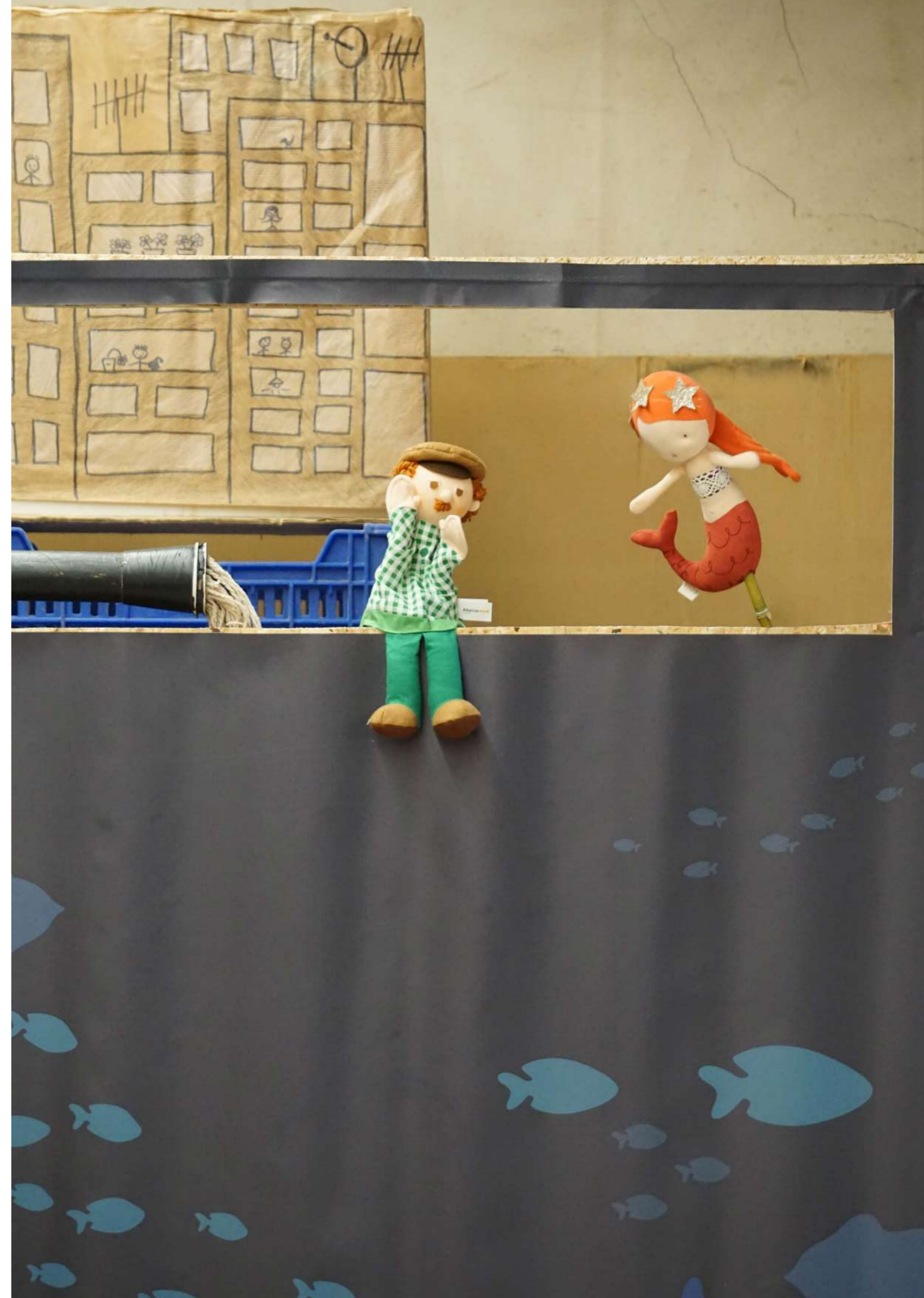
Ni: Adeu.

Ixen els dos senyors.

Na: Nigua va tornar a la seua casa, i en molt pocs dies, van notar que la canonada ja no tirava aigua bruta i la mar va tornar a estar net i van poder tornar a jugar una altra vegada tots els amics a la seua casa submarina.

Ixen els quatre amics jugant i acomiadant-se del públic.

ADEU.

TOTS FEM UN BON PAPER

OBJECTIUS

La present activitat pretén servir per a conscienciar als participants sobre els problemes que afecten les masses boscoses i la biodiversitat, però també sobre la importància que tenen els ecosistemes forestals com a elements fonamentals per a aportar serveis ambientals. A més també incorpora elements que relacionen la protecció d'aquests ecosistemes i el consum sostenible i la gestió responsable dels residus.

- A més es disposaran d'alguns altres elements per a poder desenvolupar la trama de l'obra:

- Un arbre que puguen ser moguts d'un en un que representen el bosc on es mouen els personatges.
- Una destal per al llenyataire.
- Boletes de paper, avionets...
- Un xicotet contenidor blau per a recollir els papers llançats al públic.

DESENVOLUPAMENT

L'activitat consisteix en una obra de teatre de titelles a la qual els participants assisteixen com a espectadors. Un narrador desenvolupa l'argument i els titelles realitzen diverses escenes. El narrador també interactua amb els participants a través de la realització de preguntes i comentaris. A continuació es realitza una activitat de plantació d'arbres.

El narrador pot aparèixer caracteritzat com un muntanyenc.

Es pot incloure música ambiental i alguns sons ambientals (trinats d'ocells, vent...).

NIVELL

Aquesta activitat està pensada perquè la realitzen xiquets/as de 4 fins a 9-10 anys (infantil i primer i segon cursos de primària).

MATERIALS

Per al desenvolupament de l'obra de titelles es necessita un escenari tematitzat amb imatges relatives a boscos i masses vegetals. També es necessita el material per al desenvolupament de l'obra:

- Titelles:

- 3-4 titelles xiquets i xiquetes (Ni).
- 2-3 titelles d'animals.
- 1 titella d'un senyor (Es).
- 1 titella d'un llenyataire.

- Escenari:

És necessari disposar d'un escenari després del qual puguen moure's les persones encarregades de manipular els titelles. Aquest escenari ha d'estar tematitzat o decorat amb imatges d'un bosc.

DURACIÓ DE L'ACTIVITAT

L'obra de guinyol tindria una duració d'al voltant d'uns 20-25 minuts. L'activitat posterior de plantació d'arbres duraria altres 40-45 minuts.

PERSONES IMPLICADES

Per a poder desenvolupar l'obra de guinyol és necessari comptar amb almenys 4 persones: un narrador i 3 persones encarregades dels titelles. A més és convenient comptar amb algun col·laborador més per a ajudar a situar als xiquets participants a l'inici de l'obra.

PERSONATGES DE L'OBRA

- 1 narrador (no titella) (Na).
- 3-4 titelles xiquets i xiquetes (Ni).
- 2-3 titella d'animals.
- 1 titella d'un senyor (Se).
- 1 titella d'un llenyataire.

PRESENTACIÓ

Un espai boscós amb arbres.

ALTRES ELEMENTS NECESSARIS

Arbres en el fons, una xicoteta destral, un contenidor blau per a paper, boletes de paper, avionets de paper, un xicotet feix de papers.

Narrador (Na): Fa no massa temps, uns xiquets i xiquetes jugaven en el bosc amb els arbres, corrien entre ells, es pujaven a les seues branques, s'amagaven darrere dels seus troncs, eren feliços en el seu bosc.

Apareixen tres xiquets en escena.

Na: Així va anar passant el temps fins que un dia va arribar al bosc un senyor una mica rar.

Apareix el senyor rar i es dirigeix als xiquets.

Senyor (Se): Hola xiquets Què tal esteu?. Us he portat una cosa nova perquè pugueu jugar i us ho passeu molt bé. Us porte PAPER!.

Na: Els xiquets es van quedar sorpresos en veure allò, mai havien vist paper i no sabien ni perquè podia servir.

Ni: Paper!? I això, per a què serveix?

Se: Mireu, amb el paper podeu fer dibuixos, el podeu retallar, podeu fer cometes, avions o pilotes per a jugar i moltes coses més.

El senyor els dona el paper als xiquets i ix de l'escena. Els xiquets romanen jugant amb el paper.

Na: Els xiquets i xiquetes van agafar el paper que els donava aquell senyor tan rar i van començar a usar-lo per a fer moltes coses, van fer dibuixos, el van retallar per a fer siluetes i altres coses, el doblegaven per a fer pilotes... i van deixar de jugar amb el bosc. Fins que arribe un dia en què tot el paper se'ls va acabar, llavors van decidir cridar al senyor del paper.

Ni: Senyor, senyor!!!, vinga per favor, ja no ens queda gens de paper i volem més per a poder jugar.

Torna a aparèixer el senyor en escena.

Se: Ah!! Ja no us queda paper?, ho heu gastat tot?. A mi tampoc em queda paper, però puc fer més, només heu de deixar que em porte aquests arbres i us portaré més paper nou i podreu tornar a jugar amb ell.

Els xiquets es reuneixen i parlen entre ells.

Na: Els xiquets es van quedar pensatius. Es van reunir i van discutir si havien d'acceptar el tracte o no. Finalment els xiquets van acceptar el tracte i li van dir al senyor:

Els xiquets li contesten al senyor.

Ni: Està bé, d'acord, et pots emportar els nostres arbres però ens hauràs de portar molt de paper.

El senyor ix d'escena i torna el llenyataire.

Na: Així que el senyor rar es va anar i va cridar a un llenyataire amic seu, que va començar a tallar els arbres un a un i li'ls va anar portant.

El llenyataire talla els arbres del fons de l'escenari i els va traient d'escena, finalment el llenyataire ix també d'escena.

Na: Al poc temps el senyor rar va tornar i els va portar molt de paper nou als xiquets i les xiquetes.

Entra el senyor amb paper i li ho dona als xiquets.

Se: Ací teniu el vostre paper, gasteu-lo.

Els xiquets agafen el paper que els dona el senyor i es posen a jugar amb ell.

Ni: Bé!, ja tenim paper, ja podem jugar una altra vegada.

Na: De seguida es van posar a gastar el paper, el tiraven, el trencaven, etc.

Els xiquets també llancen paper al públic (boletes, avionets...).

Na: Però, a poc a poc, el paper va anar gastant-se i al final es va tornar a acabar, fins no quedar res.

Ni: Tornarem a cridar al senyor perquè ens porte més paper, sinó no podem jugar. Senyor, senyor!, per favor, porteu'ns més paper.

Entra en escena el senyor.

Se: Hola xiquets. Què voleu?, més paper?. Perquè ja no hi ha més, perquè jo tampoc tinc, i com ja no queden arbres no puc fer més, així que m'aniré a un altre lloc per a buscar arbres i amb ells fer paper nou. Adeu xiquets.

Ix d'escena el senyor.

Na: Els xiquets es van quedar molt tristos, ara no tenien ni paper, ni bosc per a poder jugar. Fins i tot els animals que vivien allí s'havien de marxar.

Entren en escena 2-3 animals.

Ni: Però, on us aneu?

Animals: Ara ja no hi ha bosc i no tenim casa, ens hem d'anar a un altre lloc en el qual puguem viure. Adeu.

Ixen d'escena els animals.

Na: Així van passar els dies, però de sobte un dels xiquets va tindre una idea.

Ni: Eh Amics!, i si fem una cosa. Podem plantar nous arbres en el nostre bosc, perquè cresquen i es facen grans, i podem recollir tot el paper que hem usat per a fer paper reciclat, així podrem tornar a jugar en el bosc i amb el paper, i mai se'ns acabarà. Si,si, ho farem així.

Na: Així ho van fer els xiquets i les xiquetes. Van agafar llavors d'arbres, les van plantar i les van regar i van veure com creixien nous arbres, i amb el paper vell van fer paper reciclat nou amb el qual podien pintar i jugar.

Els xiquets li donen al narrador un xicotet contenidor blau per a paper, i amb ell recull el paper que els xiquets havien llançat al públic. Els xiquets del públic introdueixen el paper en el contenidor que el narrador va passant entre ells. Quan està tot el paper recollit els retorna el contenidor als xiquets que l'agafen.

Na: Preneu xiquets ja podeu reciclar tot el paper.

Na: Així mai més els va faltar el paper i sempre van tindre el seu bosc per a jugar, i sabeu que és el que més els agrada: perquè dibuixar en el seu paper reciclat els arbres del seu bosc. I els animals també van tornar una altra vegada al bosc per a poder viure en ell.

Entren en escena 2-3 animals i saluden.

Na: I conte contat.... l'hem de continuar...

Ixen tots els personatges a escena i s'acomoden del públic.

UNA TERRA PER A TOTS

OBJECTIUS

La present activitat pretén servir per a conscienciar als participants sobre els problemes que afecten en general el medi ambient: contaminació, residus, pèrdua de biodiversitat, canvi climàtic..., però també sobre les mesures i comportaments que es poden implementar per a tractar de frenar i corregir tots aquests problemes ambientals que generem a conseqüència de les activitats humanes.

DESENVOLUPAMENT

L'activitat consisteix en una obra de teatre de titelles a la qual els participants assisteixen com a espectadors. Un narrador desenvolupa l'argument i els titelles realitzen diverses escenes. El narrador també interactua amb els participants a través de la realització de preguntes i comentaris. A continuació es realitzen diverses activitats relatives a alguns dels problemes ambientals mostrats en l'obra de marionetes.

MATERIALS

Per al desenvolupament de l'obra de titelles es necessita un escenari tematitzat amb imatges relatives a l'espai. També es necessita el material per al desenvolupament de l'obra:

- Titelles:

- 1 titella d'un extraterrestre (Axo Gore) (AG).
- 2-3 titelles de xiquets i xiquetes (X).
- 1 titella d'una ovella (O).
- 1 titella d'un senyor (Alcalde) (A).

- Escenari:

És necessari disposar d'un escenari després del qual puguen moure's les persones encarregades de manipular els titelles. Aquest escenari ha d'estar tematitzat o decorat amb imatges de l'espai interplanetari i de la imatge des de l'espai del planeta Terra.

- A més es disposaran d'alguns altres elements per a poder desenvolupar la trama de l'obra:

- Un ovni,
- Un cotxe.
- Una bicicleta.
- Un arbre.
- Uns animals.
- Contenidors de diferents colors.

El narrador pot aparèixer caracteritzat com un astronauta.

Es pot incloure música ambiental i alguns sons ambientals (música electrònica molt suau).

NIVELL

Aquesta activitat està pensada perquè la realitzen xiquets/as de 4 fins a 9-10 anys (infantil i primer i segon cursos de primària).

DURACIÓ DE L'ACTIVITAT

L'obra de guinyol tindria una duració d'al voltant d'uns 20-25 minuts. L'activitat posterior duraria altres 40-45 minuts.

PERSONES IMPLICADES

Per a poder desenvolupar l'obra de guinyol és necessari comptar amb almenys 4 persones: un narrador i 3 persones encarregades dels titelles. A més és convenient comptar amb algun col·laborador més per a ajudar a situar als xiquets participants a l'inici de l'obra.

PERSONATGES DE L'OBRA

- 1 narrador (no titella) (Na).
- 1 titella d'un extraterrestre (Axo Gore) (AG).
- 2-3 titelles de xiquets i xiquetes (X).
- 1 titella d'una ovella (O).
- 1 titella d'un senyor (Alcalde) (A).

PRESENTACIÓ

L'espai sideral.

ALTRES ELEMENTS NECESSARIS

Un ovni, un cotxe, una bicicleta, un arbre, uns animals, contenidors de diferents colors.

Un ovni navega per l'espai.

*Apareix en l'escenari un OVNI movent-se.
De fons es veu el planeta, una galàxia... l'espai.*

NARRADOR (Na): AXO GORE, l'extraterrestre, havia decidit anar de vacances a un planeta que mai havia visitat, la Terra.

Des de la distància semblava un planeta molt bonic, blau amb les seues taques blanques, verdes i marrons.

Viatjava en la seua nau i en acostar-se a la Terra es va anar donant compte que potser no era tan bonica com semblava des de l'espai, començava a veure coses que no li agradaven tant. Malgrat tot va decidir baixar a la Terra i parlar amb els seus habitants per a advertir-los que el seu planeta estava perdent la bellesa, que l'estaven desbaratant i que havien de fer alguna cosa per a evitar-ho.

Desapareix l'OVNI d'escena i apareix Axo Gore.

AXO GORE (AG): Ja estic en la Terra, ara he de trobar a algun terrícola per a poder parlar amb ell. Allí veig un.

*Apareix una ovella (terrícola) en escena.
AXO GORE s'acosta a l'ovella-terrícola i li diu:*

AG: Hola terrícola, vinc en to de pau, i vull que sàpies que tu planeta és preciós vist des de lluny però una vegada ací he descobert que té molts problemes. Crec que potser fins pose una reclamació a l'agència de viatges interestel·lar pel seu mal estat. Però, ja que soc ací, no et preocupes, podré ajudar-vos perquè torne a ser tan bonic com abans.

OVELLA (O): Beeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeee

AG: Aquests terrícola són molt rars.

O: Beeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeee

AG: Crec que buscaré un altre terrícola amb el qual em puga entendre una mica millor.

Ix l'ovella de l'escena

Na: AXO GORE es va anar a buscar un altre terrícola i va caminar, va caminar i va caminar, fins que per fi va veure un grup de xiquets que jugaven en un parc.

Apareixen en l'escena els xiquets.

Na: Es va acostar a ells, però aquests en veure-ho es van espantar, i AXO GORE els diu:

AG: Hola, no tingueu por, soc AXO GORE, i he vingut a la Terra de vacances. Però he vist moltes coses que no m'agraden en el vostre planeta (brutícia, contaminació, soroll,...) i he decidit ajudar-vos per a canviar tot això.

XIQUETS (X): Però, tu d'on has eixit?, d'un circ?, t'has escapat d'un zoològic?

AG: No, no, soc un extraterrestre i vinc del planeta *MELMAC. Una agència de viatges del meu planeta em va proposar fer un viatge durant les vacances al planeta Terra, al vostre planeta. La idea em va semblar boníssima i les fotos que em van ensenyar eren molt boniques.

X: Quin viatge més llarg!

AG: Si, però en anar acostant-me al vostre planeta vaig començar a veure coses que no m'agradaven molt: vaig veure que tallàveu i cremàveu boscos, també he vist com embruteu l'aire que respireu i l'aigua de les mars i fins i tot la que beveu i també com molts animals desapareixen perquè destruiu les seues cases i moltes més coses que podria comptar.

X: No sabíem que estàvem fent totes aqueixes coses, de veritat que estem fent tot això al nostre planeta?

AG: Si, és veritat, però encara podeu canviar totes aqueixes coses i fer que la Terra continue sent un planeta preciós.

X: Si? I què podem fer?

AG: Per a no embrutar l'aire podeu usar menys aqueixos vehicles tan contaminants que són els cotxes i les motos.

Apareix en l'escena un cotxe sorollós d'una banda, la travessa i ix per l'altre costat.

AG: En canvi podeu usar més aqueixos altres que contaminen menys com la bici, el tren, el metre o l'autobús.

Apareix en l'escena una bicicleta sonant el timbre d'una banda, la travessa i ix per l'altre costat.

AG: També heu de plantar molts arbres i cuidar els que teniu, que us ajudaran a netejar l'aire i seran la llar d'altres éssers vius que també viuen en la Terra amb vosaltres.

Apareix en l'escena un arbre d'una banda i uns animals, i tornen a eixir.

X: Si podem fer totes aquestes coses. Explica'ns mes coses que puguem fer per a cuidar el nostre planeta.

AG: Heu de produir menys fem i residus i els que produïu cal separar-los a casa i tirar-los als contenidors de colors corresponents per a així poder reciclar-los i fer noves coses amb ells i així que no contaminen.

Apareix en l'escena uns contenidors de diferents colors d'una banda i tornen a eixir.

AG: I es va acabar el malbaratar l'aigua!, heu d'usar només la necessària i contaminar-la i embrutar-la el menys possible.

X: He sentit dir que si estalviem energia a casa, apagant les llums quan no les necessitem o apagant la tele des de l'interruptor i no des del comandament a distància, també ajudem a millorar el nostre planeta, Això és cert?

AG: Si, ho és i només així aconseguireu salvar la Terra. Però per a això heu de col·laborar tots, buscar l'ajuda de totes les persones que us envolten, a la vostra casa, en el col·legi, al carrer,... en tots els llocs.

X: D'acord, anirem a la ciutat i li ho explicarem a tots, començant per l'Alcalde, que és la persona que es pot dirigir a tots els ciutadans i al qual tots escoltaran.

AG: Molt bé, ara m'he d'anar, adeu xiquets, que tingueu molta sort.

X: Adeu Axo, moltes gràcies per la teua ajuda.

Axo Gore ix de l'escena

Na: Els xiquets es van anar feia la ciutat i en arribar a ella van buscar al Sr. Alcalde.

Apareix en escena un senyor (alcalde).

X: Hola, volem parlar amb vosté perquè ens ajude a salvar el nostre planeta.

ALCALDE (A): Jo? Què puc fer jo?

X: Cal dir-li a tots els ciutadans d'aquesta ciutat i de tot el planeta que encara som a temps de tornar a tindre un planeta bell i saludable, que hem d'unir-nos tots per a reciclar el fem, estalviar aigua i energia, contaminar menys i respectar els espais naturals i els animals i plantes que contenen.

A: Em sembla molt bé i crec que li ho hem de comptar a tothom. Seria estupend tindre l'aire i l'aigua nets, menys sorolls a les ciutats i més boscos amb arbres i animals.

X: Si tots ajudem, segur que entre tots ho aconseguirem.

Na: I així ho van fer, tots els habitants de la Terra es van unir en una sola idea, ajudar al planeta per a tindre una lloc millor on viure. I així quan AXO GORE tornara a mirar la Terra des de l'espai, la tornaria veure blau i bonica com sempre havia sigut.

Ixen tots acomiadant-se del públic.